

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

TANÁCS

A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalás a fiatalok aktív befogadásáról: a munkanélküliség és a szegénység elleni küzdelem

(2010/C 137/01)

A TANÁCS ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK A TANÁCS KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI,

1. EMLÉKEZTETVE:

A kérdés ezen állásfoglalás mellékletében szereplő politikai hátterére, különösen az alábbiakra:

- A Tanács 2009. november 27-i állásfoglalása az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés megújított keretéről (2010–2018) ⁽¹⁾.
- az Európai Parlament és a Tanács 2008. október 22-i 1098/2008/EK határozata a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évről (2010);

2. FIGYELEMBE VÉVE, HOGY:

- a szolidaritás az Európai Unió alapjául szolgáló egyik érték. A gazdasági és társadalmi kohézió következképpen az európai társadalmi modell lényeges célja,
- a fiatalok aktív befogadásához a megfelelő jövedelemtámogatás, a befogadó munkaerőpiacok és a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés együttese szükséges,
- a lisszaboni stratégiában a több és jobb munkahely megteremtésére és a szegénység 2010-re való felszámolására vonatkozóan meghatározott célok – ideértve az Európai Ifjúsági Paktum céljait is – még nem valósultak meg, és hogy ezért továbbra is törekedni kell ezek elérésére,
- a gazdasági és pénzügyi válságnak a növekedésre és a foglalkoztatásra gyakorolt negatív hatásai különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő, vagy a kirekesztődés veszélyének kitétt csoportokat érintik, például a fiatalokat, aminek következményeképp közülük egyre többen elszegényednek,

- a foglalkoztatás az egyik fő eszköz a szegénység és a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelemre. Európának magasabb termelékenységi szintre és minőségi foglalkoztatásra van szüksége. Ugyanakkor a fiatal foglalkoztatottak körében a szegénység szintje (10 %) ⁽²⁾ azt mutatja, hogy nem minden munkahely nyújt elegendő biztonságot,
- a fiatalok munkanélkülisége rendkívül nyugtalanító szintet ért el: az Európai Unióban a 25 év alatti fiatalok egyötöde munkanélküli. Ezenfelül a 18 és 24 év közötti fiatalok egyötödét fenyegeti a szegénység ⁽²⁾,
- az idősödő népesség jelentette demográfiai kihívás minden generációt érintő fellépést, valamint a nemzedékek közötti párbeszédet és szolidaritást tesz szükségessé;

3. TEKINTETTEL ARRA, HOGY:

- az Európai Unió társadalmi és gazdasági érdekei azt kívánják, hogy a fiatalokban rejlő lehetőségeket teljeskörűen kiaknázzák,
- ezért alapvető fontosságú a fiatalok társadalmi befogadásának és esélyegyenlőségének a biztosítása, ami lehetővé teszi számukra a gazdasági, társadalmi, demokratikus és kulturális életben való aktív és méltányos részvételt, különös figyelmet fordítva a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalokra,
- a munkanélküliség, a szegénység, a társadalmi és gazdasági kirekesztődés, valamint a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája akadályozza a fiatalok jólétét, és hátráltatja aktív társadalmi részvételüket. A fiatalok fokozottabb társadalmi befogadása, teljes körű és aktív részvételük a munkaerőpiacon, valamint a minőségi oktatáshoz, a megfelelő és célzottabb szociális védelemhez és szolgáltatásokhoz való könnyebb hozzáférésük alapvető eszközei a szegénység csökkentésének, az életminőség javításának és a társadalmi kohézió erősítésének,

⁽¹⁾ HL C 311., 2009.12.19.

⁽²⁾ Forrás: Eurostat, a jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó uniós statisztika (18 és 24 év közöttiek).

— a fiatalokba való befektetés, mint a növekedés és a foglalkoztatás alapvető forrása, valamint a társadalmi befogadásuk elősegítése egy összetartóbb társadalom megszilárdítását szolgálja, amelyben valamennyi fiatal egyenlő eséllyel vehetne részt;

4. AZ ALÁBBI ÁLTALÁNOS CÉLOKAT HATÁROZZÁK MEG:

— a fiatalok munkaerőpiacra jutásának elősegítése és megkülönböztetéstől mentes, biztosabb foglalkoztatási lehetőségek biztosítása,

— könnyebb hozzáférés biztosítása a minőségi oktatáshoz, valamint az oktatásból és képzésből vagy a munkanélküliségből és az inaktivitásból a munkaerőpiacra való gördülékeny átlépés elősegítése,

— a magán- és a családi élet, valamint a munka összehangolásának elősegítése,

— a fiatalok szegénységének és társadalmi kirekesztődésének, valamint e problémáknak a következő nemzedékekre való átörökítésének a megelőzése;

5. A KÖVETKEZŐ IRÁNYELVEKET ÁLLAPÍJTJÁK MEG:

— az esélyegyenlőség elve, különös figyelmet fordítva a nemek közötti egyenlőségre és a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalokra,

— valamennyi érintett szereplő bevonása helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten,

— ki kell emelni az ifjúságpolitika terén folytatott strukturált párbeszéd szerepét, különösen a fiatalok foglalkoztatására vonatkozó jelenlegi ciklus eredményeit;

6. HANGSÚLYOZZÁK, HOGY:

amint azt a Tanács által 2009. november 27-én elfogadott, az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés megújított kerete (2010–2018) kimondja, az ifjúság területén kitűzött célok eléréséhez kettős megközelítésre van szükség, amelybe egyaránt beletartoznak:

— az ifjúság területére koncentráló konkrét kezdeményezések,
és

— az ifjúsági perspektívának más releváns szakpolitikai területeken való általános érvényesítését célzó kezdeményezések;

7. ENNEK MEGFELELŐEN MEGÁLLAPODNAN ABBAN, HOGY:

az ifjúsági perspektíva más releváns szakpolitikai területeken való általános érvényesítésének keretében, valamint az ifjúsággal kapcsolatos politikák hozzáadott értékének figyelembevétele mellett, a fiatalok aktív befogadására irányuló intézkedéseknek a megújított keret szerint főként két konkrét cselekvési területre kell összpontosítaniuk: az *oktatás és képzés* területére, valamint a *foglalkoztatásra* és a *vállalkozói szellemre*. Ebben a tekintetben különösen fontosak az alábbiak:

i. a foglalkoztathatóság javítása érdekében az oktatás, a képzés és a nem formális tanulás előmozdítása az alábbi intézkedések révén:

a) a fiatalok tudásának, készségeinek és kompetenciáinak javítása, biztosítva azt, hogy ezek igazodjanak a változó munkaerőpiac és a növekedést mutató új foglalkoztatási ágazatok igényeihez, tisztességes, rugalmas és hatékony, magas színvonalú oktatási és képzési rendszereknek, valamint a nem formális tanulásnak és az ifjúsági munkának a tudásalapú gazdaság keretében történő kialakítása révén;

b) az oktatást és képzést korán elhagyók problémájának kezelése, teljes mértékben figyelembe véve a társadalmi-gazdasági körülményeket;

c) az egész életen át tartó tanulás előmozdítása az információs és kommunikációs technológiák által nyújtott hozzáadott érték felhasználásával;

ii. az oktatási és képzési rendszerekből a munkaerőpiacra való átlépésnek a következő intézkedések révén történő elősegítése a munkanélküliség és a fiatalok társadalmi kirekesztődésének megelőzése érdekében:

a) szakmai továbbképzési lehetőségek biztosítása a fiatalok számára;

b) a fiataloknak az ilyen átlépéssel kapcsolatos döntéseikben való segítségét célzó minőségi pályáorientációs szolgáltatások biztosítása. Ebben a tekintetben az állami foglalkoztatási szolgálatok, valamint a fiatalok érdekében létrehozott tanácsadási és tájékoztatói szolgálatok alapvető szerepet játszhatnak;

c) a fiatalok jövőbeli foglalkoztathatóságának javítása, segítve az oktatási ciklus alatt történő munkatapasztalat-szerzést erre szolgáló, a magán- és a közszféra által egyaránt – esetleg partnerségben – támogatott szakmai gyakorlatok vagy egyéb hasonló rendszerek révén;

d) az önkéntes munka és tevékenységek hozzáadott értékének elismerése a készségek és kompetenciák fejlesztésének eszközeként;

e) adott esetben a szociális gazdaság mérlegelése a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalok első képzéshez és álláshoz juttatásának eszközeként;

iii. a fiatalok minőségi foglalkoztatásának előmozdítása az alábbiak révén:

a) a fiatalok stabil foglalkoztatáshoz jutásának javítása, különös figyelmet fordítva a kevesebb lehetőséggel rendelkezőkre, és felismerve azt, hogy az aktív munkaerő-piaci politikák kulcsszerepet játszanak e tekintetben;

- b) a rugalmas biztonság elvére épülő, integrált szakpolitikák fejlesztése a munkaerő-piaci rugalmasság növelése és a foglalkoztatási biztonság garantálása, valamint a munkaerő-piaci szegmentáció megelőzése érdekében;
- c) a fiatalok képességeiben, tehetségében és motivációjában rejlő lehetőségek fejlesztése, valamint földrajzi és ágazatok közötti mobilitásuk ösztönzése;
- iv. az önfoglalkoztatás és a vállalkozói szellem előmozdítása a következők révén:
- a) a fiatalok körében a vállalkozói szellem és vállalkozói képességeik fejlesztésének ösztönzése megfelelő oktatáson, képzésen és mentori programokon keresztül;
- b) a fiatalok mobilitásának megkönnyítése és a fiatal vállalkozók hálózataiban való részvételének az előmozdítása, valamint a kezdő vállalkozások elismerése;
- c) a zöldgazdaság kialakításának ösztönzése annak érdekében, hogy a fiatalok még több vállalkozást indítsanak, ami új munkalehetőségeket, és új szakmákat eredményez;
- d) a fiatalok tehetsége, képzelőereje, kreativitása és innovációs készségei fejlesztésének a formális, a nem formális és az informális tanulás keretében;
- e) a vonatkozó szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítése, segítségnyújtás a fiatalok számára a vállalkozások elindításához, például a finanszírozási lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása vagy üzleti tervek készítése révén;
- v. a megfelelő szociális védelemhez és a magas színvonalú szolgáltatásokhoz – köztük az egészségügyi ellátáshoz, a gyermekgondozáshoz és a lakhatási támogatáshoz – való hozzáférés biztosításához szükséges intézkedések fenntartása, továbbfejlesztése és adott esetben bevezetése, különös figyelmet fordítva a fiatal családok érdekében kialakított szociális szolgáltatások javítására;
8. EGYETÉRTENEK TOVÁBBÁ AZZAL, HOGY:
- az ifjúsággal kapcsolatos területen teljes mértékben ki kell használni a nyitott koordinációs módszer eszközeit mind a más vonatkozó szakpolitikai területekbe az ifjúsággal kapcsolatos megközelítés beépítését célzó munka támogatása, mind az ifjúsággal kapcsolatos területet érintő konkrét kezdeményezések megvalósítása érdekében;
9. ENNÉLFOGVA A FENTI 7. PONTBAN FELVÁZOLT KÉRDÉSEKSEL KAPCSOLATBAN FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT ÉS/VAGY A BIZOTTSÁGOT, HOGY HATÁSKÖRÜK KERETEIN BELÜL:
- alakítsanak ki kommunikációs és együttműködési csatornákat az egyéb vonatkozó szakpolitikai területekkel és szervezeti egységekkel mind a különböző uniós intézményeken belül és azok között, mind a tagállamokban, különös figyelmet fordítva a nyitott koordinációs rendszer keretében más területeken – különösen a társadalmi befogadás és a szociális védelem, valamint az oktatás és a foglalkoztatás területén – végrehajtott tevékenységekre,
 - ösztönözzék a nem formális és az informális tanulás elismerését, melyek kiegészítik a formális oktatást, valamint a – különösen a kevesebb lehetőséggel rendelkező – fiatalok eredményes társadalmi és gazdasági integrációjának támogatásában hasznos szerepet játszanak. Ebben az összefüggésben rendkívül fontos az ifjúsággal kapcsolatos területen aktív személyek ezen fiatalokkal folytatott munkája, valamint a „Cselekvő ifjúság” programban való részvétel,
 - mozdítsák elő az egymástól való tanulás eszközeit és a legjobb gyakorlatok cseréjét a fiatalok társadalmi integrációjával és a munkaerőpiacon való teljes körű részvételével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó magas szintű szemináriumok és szakértői csoportok találkozóinak révén. Ebben a tekintetben az ilyen tevékenységek eredményeit ténylegesen – adott esetben a meglévő platformok igénybevételével – terjeszteni kell,
 - hatékonyan használják fel a fiatalok – oktatás, képzés vagy foglalkoztatás révén történő – társadalmi befogadásának folyamata, valamint a munkanélküliség és a szegénység elleni küzdelem támogatására az Európai Unióban rendelkezésre álló alapokat, különösen az Európai Szociális Alapot, az Európai Regionális Fejlesztési Alapot és a Vidékfejlesztési Alapot, illetve bármely más megfelelő uniós alapot és programot, például a PROGRESS-t,
 - továbbra is támogassák és mozdítsák elő a fiatalokat és életkörülményeiket érintő, több tudományágra átfogó kutatásokat, amelyek figyelembe veszik a társadalmi-gazdasági környezetet és azokat a lehetőségeket és akadályokat, amelyeket e környezet a fiatalok társadalmi befogadására és foglalkoztathatóságára nézve jelent,
 - gondoskodjanak arról, hogy a meglévő mutatók ifjúsági dimenzióval egészüljenek ki a fiatalok aktív befogadásával, valamint a munkanélküliség és a szegénység elleni küzdelemmel kapcsolatos adatok gyűjtése és elemzése érdekében, valamint a célból, hogy az eredmények fényében a tagállamok összehasonlító értékeléseket végezhesenek,
 - vezessenek be a fenti 7. pontban felvázolt intézkedések eredményeinek nyomán követésére és értékelésére szolgáló megfelelő mechanizmusokat, különösen az ifjúságról szóló uniós jelentések segítségével;

10. EZEN TÚLMENŐEN HANGSÚLYOZZA, HOGY A VERSENYKÉPES, BEFOGADÓ ÉS FENNTARTHATÓ EURÓPÁVAL ÖSSZEFÜGÉSSEN FONTOS:

- elismerni, hogy a fiatalok kulcsszerepet játszanak az Európa jövőbeli jólétéhez szükséges intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés tekintetében,
 - garantálni, hogy az ifjúságpolitika hozzájárulása – amely kiterjed például a mobilitás, a részvétel, a nem formális és informális tanulás, az önkéntes tevékenységek és az ifjúsági munka területeire – teljes mértékben részét képezze az „Európa 2020 stratégia” végrehajtásának,
 - felismerni a dossziék több ágazatot átölelő jellegét, és ennek megfelelően előmozdítani:
 - azokat a szakpolitikákat, amelyek támogatják a fiatalok munkaerő-piaci integrációját, és megkönnyítik a fiatalok társadalmi befogadását,
 - azokat a szakpolitikákat, amelyek valamennyi fiatal felvértezik azokkal a készségekkel és kompetenciákkal, amelyekre szükségük van ahhoz, hogy szerepet vállalhassanak a jövő tudásalapú gazdaságában és társadalmában.
-

MELLÉKLET

POLITIKAI HÁTTÉR

1. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 6. cikke, amely szerint az Unió hatáskörrel rendelkezik a tagállamok intézkedéseit támogató, összehangoló vagy kiegészítő intézkedések végrehajtására olyan területeken – európai szinten –, mint az oktatás, a szakképzés, az ifjúság és a sport.
2. Az Európai Tanács 1997. november 20–21-én Luxembourgban tartott rendkívüli ülésén elfogadott következtetéseiben foglalt európai foglalkoztatási stratégia ⁽¹⁾.
3. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2000. december 14-én elfogadott állásfoglalás a fiatalok társadalmi befogadásáról ⁽²⁾.
4. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2004. május 28-án elfogadott állásfoglalás a fiatalokat érintő társadalmi integrációról ⁽³⁾.
5. A Tanács 2007. december 5-i következtetése: „A rugalmas biztonság közös elveinek kidolgozása felé” ⁽⁴⁾.
6. A Tanács 2007. december 5–6-i következtetése a lisszaboni stratégia új ciklusának keretében az európai foglalkoztatási stratégia jövőbeli kilátásairól ⁽⁵⁾.
7. Az Európai Tanács 2008. március 13–14-i tavaszi ülésének következtetése, amelyek kiemelték a szegénység és a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelemnek, az aktív befogadás előmozdításának, valamint a munkaerőpiacról leginkább kiszoruló – különösen a fiatalok – számára a foglalkoztatási lehetőségek növelésének a fontosságát ⁽⁶⁾.
8. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2008. május 22-én elfogadott állásfoglalás a hátrányos helyzetű fiatalok részvételéről, amely kijelentette, hogy a munkanélküliség, a szegénység, a rossz egészségi állapot, a kulturális, társadalmi és gazdasági kirekesztődés, valamint a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája akadályozza a fiatalok jólétét és hátráltathatja aktív társadalmi részvételüket ⁽⁷⁾.
9. Az Európai Parlament és a Tanács 2008. október 22-i 1098/2008/EK határozata a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évről (2010) ⁽⁸⁾.
10. A Tanács 2008. december 16–17-i ülésének következtetése az aktív befogadás közös elveiről a szegénység elleni hatékonyabb küzdelem érdekében ⁽⁹⁾, amelyek kijelentették, hogy az aktív befogadás magában foglalja a megfelelő jövedelemtámogatást, a befogadó munkaerőpiacokat és a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférést.
11. A Tanács 2009. március 9-i következtetése – Új munkahelyekhez szükséges új készségek: A munkaerő-piaci és a képzettségi igények előrejelzése és összehangolása ⁽¹⁰⁾.
12. A Tanács 2009. május 12-i következtetése az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről ⁽¹¹⁾.
13. A Tanács 2009. június 8-i következtetése a szociális szolgáltatásokról mint az aktív befogadás, a társadalmi kohézió erősítése és a munkahelyteremtés eszközeiről ⁽¹²⁾.

⁽¹⁾ SN 300/97.

⁽²⁾ HL C 374., 2000.12.28.

⁽³⁾ 9601/04.

⁽⁴⁾ 15497/07.

⁽⁵⁾ 15813/07.

⁽⁶⁾ 7652/08.

⁽⁷⁾ HL C 141., 2008.6.7., 1. o.

⁽⁸⁾ HL L 298., 2008.11.7., 20. o.

⁽⁹⁾ 15984/08.

⁽¹⁰⁾ 5927/09.

⁽¹¹⁾ HL C 119., 2009.5.28., 2. o.

⁽¹²⁾ 10052/09.

14. Az Európai Tanács 2009. júniusi ülésének következtetései ⁽¹⁾, amelyek felvázolták a 2009 májusában Prágában megrendezett informális foglalkoztatási csúcstalálkozó eredményeit és kijelentették, hogy a munkanélküliség elleni küzdelem továbbra is kiemelt jelentőségű.

 15. Az Európai Tanács 2009. októberi ülésének következtetései ⁽²⁾, amelyek kiemelték – számos egyéb intézkedés mellett – az aktív társadalmi befogadási politikák előmozdításának szükségességét, tekintettel a foglalkoztatási helyzet folyamatos romlására.

 16. A Tanács 2009. november 27-i állásfoglalása az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés megújított keretéről (2010–2018) ⁽³⁾.
-

⁽¹⁾ 11225/1/09 REV 2.

⁽²⁾ 15254/1/09 REV 1.

⁽³⁾ HL C 311., 2009.12.19.